

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ul. 6/I. Vse pošiljke je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštnine. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TUVNIK

Glasilo Udruženja Jugosl. Učiteljstva - Poverjeništvo Ljubljana

907.

Licealna knjižnica
Ljubljana
Strossmayerjeva ulica, II. dr. gimn.

Izhaja vsak četrtlet. Naročnina znaša za neorganizirane 40 Din, za inozemce 60 Din. Posamezna šte. 1 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima s članarino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne notice vseh vrst je plačati po Din 2-50 od petih vrst. Inzeratni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Nove draginjske doklade.

Poverjeništvo UJU v Ljubljani je ob izmeni v ministrstvu prosvete, v zmislu sklepa seje ožjega sosveta, obnovilo vse tekoče zadnje zahteve slovenskega učiteljstva in jih predložilo novemu ministru prosvete g. Svetozarju Pribečeviću.

Med temi zahtevami je bilo tudi naše stališče k uredbi draginjskih doklad. Nikakor ne trdimo, da je uredba bila izdana pod vplivi organizacij, pač pa moramo konstatirati, da so naše zahteve pri prosvetnem ministru našle polno umevanje in da je pospešitev te uredbe velika za sluga prosvetnega ministra.

Naše zahteve so se omejevale na sledeče: **Draginjske doklade naj se v nobenem slučaju ne znižajo, kakor se to splošno namerava;** z draginjskimi dokladami naj se ublaži razmerje med I. in II. kategorijo in razmerje med plačami civilnega uradništva in častniki; draginjski razredi naj se odpravijo; stopnje draginjskih doklad naj se uredijo po položajnih plačah; otroškim vrtnaricam in učiteljicam ženskih ročnih del naj se prizna stanovanjska doklada; maksimiranje naj se odpravi; vsem upokojencem naj se prizna draginjska doklada kakor aktiv. uradnikom, po službenih letih in predpisih, ki so za aktivne uradnike v veljavi; **poročenim učiteljicam naj se priznajo polne dnevnice;** po enem letu bolezni naj prejemajo uradniki-bolniki polne dnevnice itd.

Ko smo zborovali z našimi predsedniki okrajnih učiteljskih društev na seji širjega sosveta v Celju, se je v ministrskem svetu odločevala usoda naših zahtev.

Časopisi so pričeli prinašati vesti o uredbi draginjskih doklad. Po prvih vestih vidimo, da so naše zahteve uspele v sledečem: Razmerje med I. in II. kategorijo se je z novo uredbo vsaj v sedanjih prejemkih ublažilo, posebno pa razmerje med vojaštvom in civilnim uradništvom, ker so častnikom bolj prikrasane doklade. Draginjski razredi še niso odpravljeni in bomo morali v tem oziru borbo nadaljevati. Doklade so se uredile obzirno do nižjih grup in kategorij po položajnih plačah. Odpadla je stanovanjska draginjska doklada, kar smatramo za pravilno, ker ne moremo tega sprejeti kot zvišane stanarine po čl. 37. uradniškega zakona, kakor se je to uredilo pri častnikih; zvišale so se pa tej dokladi odgovarjajoče splošne doklade. Tudi otroške vrtnarice in učiteljice ženskih ročnih del so prišle do svojih pravic, stanovanjskih draginjskih doklad, ker prejemajo znatno zvišane draginjske doklade. Maksimiranje se je odpravilo. Za upokojence bo treba odločne borbe, da se čimprej uredi tudi njihove penzije, posebno, da se odpravijo krivične kronske penzije. Presenetila nas je pa prav zadnja vest glede poročenih učiteljic, ker je bil v zadnjem momentu izpremenjen ta člen tako, da še nadalje prejemajo le pol doklad, o čemer govorimo več na drugem mestu.

Glavna borba se je vodila za to, da se draginjske doklade ne znižajo.

Kakor nam kaže tabela, ki jo prinašamo na drugem mestu, se to ni zgodilo; le pri dveh starostnih stopnjah je malo znižanje, drugače so se pa doklade celo zvišale.

Tako n. pr. bodo imeli le učitelji s 7—14 službenimi leti v II. kat.: 3 drag. razr. 40 Din manj, v 2. drag. razr. 90 Din manj in oni med 27—32 službenimi letom v 2 drag. razr. 70 Din manj. Drugi bodo imeli vsi višje drag. doklade, in sicer od 10—160 Din mesečno zvišane. V III. kat. se pa vsem otroškim vrtnaricam in uč. ženskih ročnih del povišajo draginjske doklade za 240 do 390 Din mesečno.

Učiteljstva med 7—14 službenimi leti v II. kat. je v državi 3233, od tega 764 v Sloveniji, onega med 27—32 službenimi leti je v državi 1915, od tega v Sloveniji 374. Torej bode prejelo od 40 do 90 Din znižane draginjske doklade v državi 5148 učiteljev oziroma učiteljic od tega 1138

v Sloveniji, medtem ko bo prejelo od 10 do 160 Din zvišane draginjske doklade v državi 11.237 učiteljev od tega 1838 v Sloveniji, ne všteti pri tem vse otroške vrtnarice in učiteljice ženskih ročnih del v III. kategoriji, ki bodo prejemale za 240 do 390 Din zvišane draginjske doklade.

V splošnem je torej dosežen glavni smoter borbe.

Nikakor nas pa ne more zadovoljiti rešitev glede poročenih državnih uradnic. Trdno smo bili uverjeni, da se odpravi ta krivica, saj je jasno to izjavil finančni minister, da se to sigurno izvrši. Do zadnjega trenutka so tudi vsi časopisi vzdržali to vest in po vsej pravici, ker po prvotni stilizaciji čl. 11. uredbe o draginjskih dokladah je bila poročenim uradnicam priznana vsaj delno polna draginjska doklada.

Sicer pa prinašamo o tem podrobneje poročilo na drugem mestu. Tudi nas ne zadovoljuje to, da se je odložila rešitev vprašanja ureditve doklad upokojencem ter moramo smatrati za eno naših najmujejših zahtev, da se to izvrši čimprej. Neizprosna pa ostaja vlada v borbi glede draginjskih razredov in bi kmalu s členom 11. nove uredbe še poglobila to vprašanje. Tudi člen 29. nove uredbe nas ne zadovoljuje, ker odлага izplačilo difference za nazaj, t. j. od 1. oktobra 1923. Da ni bilo teh poslednjih razočaranj, posebno glede vprašanja poročenih državnih uradnic in upokojencev, bi bilo naše zadovoljstvo z novo uredbo večje, kakor je tako.

Seja širjega sosveta v Celju.

Deževno in hladno vreme dne 17. aprila t. l. ni moglo motiti dobrega tovariškega razpoloženja pri sestanku širjega sosveta UJU poverj. Ljubljana. Kmalu po 8. uri so se začeli zbirati člani ožjega sosveta in predsedniki oziroma zastopniki okrajnih društev v veliki dvorani celjskega »Narodnega doma«, ki so jo za to lepo okrasile celjske tovarišice. Za pozorno ljubeznjivost jim bodi prisrčna hvala! Nikakor pa ne moremo opravičiti odsotnosti več okrajnih društev, nekatera teh v neposredni bližini; seja se je sklicala v Celje baš v to svrhu, ker je tamkaj naravno središče in so najugodnejše železniške zveze. V bodoče več točnosti!

Pred otvoritvijo seje sta prišla v zborovalno dvorano šef prosvetnega oddelka g. dr. Stanko Beuk in višji šol. nadzornik g. Engelbert Gangl, nakar je izročil g. šef poverjeniku tov. ravnatelju Luki Jelencu odlikovanje Belegra Orla in uredniku »Učit. Tovariša« strokovnemu učitelju Ivanu Dimniku red Sv. Save V. razreda, v daljšem nagovoru povdarjajoč zasluge obeh odlikovancev. V imenu organizacije jima je v iskrenih bratskih besedah čestital poverj. namestnik tov. ravnatelj Anton Gnus. Nato se je v imenu obeh odlikovancev zahvalil poverjenik tovariš Jelenc in povdarjal, da ne smatra odlikovanja toliko za lastno osebo, temveč si je v svesti, da je s tem odlikovana cela naša stanovska organizacija, ki je dospejala po desetletnih borbah do današnjega stališča in ugleda. Z viharimi vzkliki Nj. Vel. kralju Aleksandru I. kot vrhovnemu pokrovitelju narodne prosvete se je zaključila ta prisrčna tovariška slovesnost.

Poverjenik Jelenc otvori nato sejo širjega sosveta, konstatira sklepčnosti in v kratkih potezah očrta delo poverjenišva v minuli dobi s pogledom na naloge, ki še čakajo v bodočnosti našo stanovsko organizacijo.

Strokovni tajnik tov. Dostal je poročal o delovanju vodstva poverjenišva UJU od zadnje pokrajinske skupščine. Omenjal je impozantni ljubljanski kongres UJU, ki bi se ne mogel prirediti v tako velikem in uspešnem obsegu, da ni tvorila finančnega temelja Učit. tiskarna.

Najvažnejše delo našega poverjenišva se je vršilo v smeri zakona o držav. činov., ki je bil jeseni predložen narodni skupščini. Vodstvo naše organizacije je bilo v neprestanem kontaktu s centralo v Beogradu, opozarjali smo stalno glavni odbor UJU na naše zahteve. Omenja delo našega agilnega, energičnega in zelo sposobnega predsednika UJU tov. Milutina Stankovića, ki ima za vsaj delno pravično uvrstitev našega stanu v pragmatiko velike zasluge.

Nato poroča strokovni tajnik podrobno o seji glavnega odbora UJU v Beogradu dne 16., 17. in 18. decembra 1923, ki sta se je udeležila s tov. P. Fleretom, kjer sta tudi predložila znano spomenico, objavljeno svoječasno v »Učit. Tovarišu«.

Navaja posamezne akcije, vloge in dopise, vse kar se je izvršilo v zadnji dobi

ska doklada. Sicer pa prinašamo o tem podrobneje poročilo na drugem mestu.

Tudi nas ne zadovoljuje to, da se je odložila rešitev vprašanja ureditve doklad upokojencem ter moramo smatrati za eno naših najmujejših zahtev, da se to izvrši čimprej.

Neizprosna pa ostaja vlada v borbi glede draginjskih razredov in bi kmalu s členom 11. nove uredbe še poglobila to vprašanje.

Tudi člen 29. nove uredbe nas ne zadovoljuje, ker odлага izplačilo difference za nazaj, t. j. od 1. oktobra 1923.

Da ni bilo teh poslednjih razočaranj, posebno glede vprašanja poročenih državnih uradnic in upokojencev, bi bilo naše zadovoljstvo z novo uredbo večje, kakor je tako.

—k.

pripominja, da se v Mariboru izvršuje ta praksa že 3 leta. — Poročilo glavnega blagajnika se sprejme z vsemi predlogi in nasveti z odobravanjem na znanje.

Sledilo je poročilo tov. P. Flereta o stališču organizacije radi izpremembe prosvetne uprave v Sloveniji. V daljšem referatu je očrtal stališče organizacije, na kar so bili sprejeti nastopni predlogi:

UJU, Poverjeništvo Ljubljana, je na seji širjega sosveta v Celju dne 17. aprila 1924 z ozirom na preureditev prosvetne uprave v oblastih in srezih, v kolikor ni določena z odredbami zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih, sklenilo ministrstvu prosvete iz kulturnih vidikov in zahtev do končne ureditve z novim šolskim zakonom predlagati načeloma naslednje ureditev:

Načelno stališče z ozirom na šolsko upravo:

Učiteljstvo, organizirano v UJU, poverjeništvo Ljubljana se izreka:

1. Za to, da ostane dosedanj teritorij pokrajinske uprave v Ljubljani upravno z ozirom na prosveto nedeljen, ker vidi v tem stanju garancijo za razvoj slovenskega šolstva, umetnosti, znanosti in obče prosvete. S tem noče izražati nikakega plemenskega separatizma, marveč hoče povdariti svoje prepričanje, da je enotni državno-narodnostni prosvetni razvoj mogoč le ob individualnem razvoju posameznih narodnih edinic.

2. Šolska uprava bodi neodvisna od politične uprave, tedaj pod nadzorstvom in vodstvom strokovnjakov, vzeti iz vrst šolsko-prosvetnih delavcev.

3. Šolska uprava se poveri tem strokovnjakom po njihovih sposobnostih brez ozira na njihovo politično-strankarsko pripadnost; jamčiti pa morajo s svojim mišljenjem in delovanjem, da so zavzeti za državno-narodno edinstvo in za napredek svobodne narodne prosvete.

Za prehodno dobo: Nato so bile sprejete točke glede ureditve v prehodni dobi, ki se pošljejo merodajnim oblastvom in osebam.

O materialnih zadevah učiteljstva v zvezi z novim činovniškim zakonom je poročal urednik tov. Ivan Dimnik. Referat izide v prihodnji številki »Učit. Tovariša«.

Predlogi, nasveti in slučajnosti:

Nakazovanje penzijskih prejemkov. (Poročevalec Pavel Fleré.)

Da nastavniki in uradniki ministrstva prosvete ob svoji upokojitvi ne ostanejo brez vsakih prejemkov, tako brez aktivnih, ki se jim z dnem upokojitve ustavi, brez penzijskih, za katere se glasom čl. 4. pravilnika o postopku pri upokojanju nastavnikov in uradnikov ministrstva prosvete od dne 6. novembra 1922 otvori kredit šele naknadno po izvršeni upokojitvi, in celo brez vseh prejemkov iz naslova akontacije na penzijske prejemke, za katero je mogoče prositi šele na podlagi izdane rešitve penzioniranja, se sklene naprositi ministrstvo prosvete, da začasno izda k omenjenemu pravilniku dodatno določbo, s katero se avtomatično z dnem upokojitve otvori kredit na akontacijo penzijskih prejemkov, in sicer: a) za nastavnike in uradnike, ki se upokoje s polno službeno dobo, v izmeri popolne pokojninske osnove za pokojnino v smislu čl. 140., odst. 2. in čl. 239. odstav. 3. činovniškega zakona; b) za nastavnike in uradnike, ki se upokoje pred polno službeno dobo, pa v izmeri najnižje pokojninske osnove 50% v smislu čl. 140., odst. 2. činovniškega zakona.

Učiteljstvo, organizirano v UJU, poverjeništvo Ljubljana, smatra izdajo take določbe k omenjenemu pravilniku za čas, dokler se pravilnik sam ne izpremeni tako, da se penzijski prejemki avtomatično prenakazujejo iz aktivnih, za akt pravičnosti in humanosti, ker se po sedanjem, več mesecev trajajočem prenakazilu pre-

jemkov od aktivnih na penzijske, upokojeni nastavniki in uradniki ministrstva prosvete predajajo najskrajnejši bedi.

Predlog tov. P. Močnika (Mežiška dolina): 1. UJU naj izdela predloge: a) za cenitev naravnih stanovanj, b) glede dotične izvršilne navedbe. 2. Za ponovno zahtevo primerne vodstvene nagrade, ki naj se vnese tudi v novi šolski zakon. 3. Zakonska določba glede brezplačnega zdravljenja v bolnicah naj se čimprej izvaja tudi v Sloveniji.

Tov. Ivan Dimnik stavi v debati sledeči predlog: Predsedniki okrajnih učiteljskih društev naj takoj zberejo konkretne slučaje od svojih članov, kaj naj se upošteva pri ocenjevanju naravnih stanovanj, kdo naj bi jih ocenjeval itd. Posebni slučaji naj se navedejo s točnimi podatki, da se lahko vodstvo organizacije sklicuje nanje in jih citira pri svojih predlogih na višja mesta. Vodstvo organizacije iz vsega elaborata izdela svoj predlog, ki naj vsebuje zahteve učiteljstva glede vseh zadev, ki naj pridejo v poštev pri izvršilni uredbi glede ocenjevanja naravnih stanovanj.

Litijsko okrajno društvo je stavilo predlog radi upoštevanja ugodnosti po pragmatiki (čl. 40. in 137.) za enorazrednice in radi dnevnice o priliki sklicanja okrajnih učiteljskih konferenc. Društveni predsednik tov. Janko Levstik utemeljuje predloge, ki se po kratki debati sprejmejo. Tov. Gnus predlaga, naj se pošlje resolucija na ministrstvo prosvete za otvoritev kredita za okrajne konference.

V razpravo pride predlog **ljublanskega učiteljskega društva** v zadevi prispevkov okrajnih društev v fond ljubljanskemu in mariborskemu odseku za učiteljski naraščaj. Predlog se razdeli vsem okrajnim društvom, da se o njem izjavijo do pokrajinske skupščine.

Tov. Karel Mavrič (ljutomersko društvo) stavi predlog, naj se ponovno urgira vpoklic našega zastopnika, referenta v ministrstvo prosvete.

Izjavi se zaupnica in zahvala predsedniku UJU tov. Milutinu Stankoviću za njegovo neumorno delo ob priliki uvrstitve učiteljstva po novem činovniškem zakonu. — Soglasni sklep se sporoči brzojavno.

Predlog ožjega sosveta glede pokrajinske skupščine.

(Poročevalec: Ivan Dimnik.)

Z ozirom na predloge raznih društev, da naj se manjvažni predlogi okrajnih društev ne razpravljajo na pokrajinski skupščini, posebno pa, da naj se ponovno ne razpravlja o vprašanjih, ki se ponavljajo od leta do leta, se je ožji sosvet na zadnji seji podrobno bavil z vprašanjem ureditve razprav na letošnji pokrajinski skupščini.

Prišel je do sledečih zaključkov: Z razpravami podrobnih predlogov se je začelo v brezplodni debati, ki niso rodile pozitivnih uspehov, vzele so pa mnogo časa. Razprave so radi tega izgubile na sistematičnosti in programatičnosti postopanju ter zaradi tega tudi niso rodile onih enotnih uspehov, ki bi jih morale imeti.

Da bo imela letošnja skupščina čimveč pozitivnega in nam bo dala programatične smernice za naše ravnanje in delovanje, je ožji sosvet sklenil predlagati širjemu sosvetu sledeči postopek:

1. Odsekom se odkažejo samo načelni predlogi okrajnih učiteljskih društev, o katerih je treba zavzeti principiarno skupno stališče.

2. Da bodo razprave v odsekih čimpozitivnejše in da bodo odseki pripravili programatična vprašanja za delegacijo in skupščino, naj se jim odkaže po programu še posebno temo, o kateri naj razpravljajo. Referenta je določiti že vnaprej, da izdela referat in eventualne smernice za resolucije.

3. Teme vseh razprav v odsekih se objavijo v dnevnem redu skupščine in je pozvati delegate, da se udeležijo odsekovih sej in razprav. S tem bodo delegati tudi med odsekovimi sejami plodonosno izrabili čas na skupščini in pripomogli skupni in enotni idejni orientaciji.

4. Na podlagi referata se v vsakem odseku razvije debata in se končno postavijo na podlagi v referatu podanih misli in debate kratke resolucije, kot smernice za delovanje članstva in vodstva organizacije v dotičnem vprašanju.

5. Te resolucije potem delegacija še lahko izpremeni, ker o njih razpravlja, in jih sprejme.

6. Na glavni skupščini se te smernice celotno samo prečitajo in brez debate odobro.

Ožji sosvet se je tudi že posvetoval o najaktualnejših programatičnih vprašanjih, ki naj bi se stavila na dnevni red odsekov in skupščine. Določil je sledeče razprave in referente, ki naj se jih naprosi, da prevzamejo poročila v odsekih:

1. Narodno - prosvetni odsek: Organizacija šolskih odrov in naših knjižnic. (Tov. Fr. Ločniškar).

2. Odsek za obmejno šolstvo in neod. ozem.: Položaj obmejnega šolstva in nujni koraki za odpo-

moč. (Tov. A. Hren).

3. Tiskovni odsek: Naš tisk in naše naloge za osvojitve javnega mnenja. (Tov. Iv. Dimnik).

4. Gospodarski odsek: Naše gospodarske ustanove in moralna podpora s strani organizacije. (Tovariš Rado Grum).

5. Kulturno pedagoški odsek: Organizacija kulturnega gibanja našega stanu. (Fran Martinc, nadučitelj, Št. Janž Dr. polje p. RiPuju).

6. Odsek za naraščaj: Vzgoja našega stanovskega naraščaja za izvenučno delovanje učiteljstva. (Tov. Andrej Škulj).

7. Obrambno - pravni odsek: Posebni disciplinarni predpisi za učiteljstvo, po čl. 170. uradniškega zakona. (Tov. A. Gnus in tov. H. Šumer).

8. Stanovsko in šolsko-politiški odsek: Najnujnejše smernice za poslovanje naše organizacije. (Tov. R. Dostal).

Za glavno skupščino:

1. Prvo razpravo in referenta se je pustilo odprto, da ga določi širši sosvet.

2. Nadzorstvo in nadzorniki osnovnih in meščanskih šol. (Tov. Lj. Potočnik, nadučitelj v Štorah).

Predlog: Prosim, da se širši sosvet izjavi o predlogu ožjega sosveta in ga izpopolni.

V slučaju, da širši sosvet predlog sprejme, naj vsak predsednik opozori delegate, da se udeležijo razprave v kateremkoli odseku in naj potem o razpravi poročajo pri prvem zborovanju okrajnega učiteljskega društva. Katero društvo ima po več delegatov, naj se delegati dele po odsekih in tudi predsedniki naj se udeležijo delovanja v odsekih.

Širši sosvet je sklenil: Pokrajinska skupščina se vrši dne 5. in 6. julija t. l. Določitev kraja se prepusti ožjemu sosvetu, ki naj se tozadevno sporazume z dotičnim okrajnim učiteljskim društvom. Tudi za drugo temo na glavni skupščini se je prepustila odločitev ožjemu sosvetu. Za 5. točko v odsekih je bil predlagan tov. Martinc, za 2. točko glavne skupščine tov. Lj. Potočnik. V ostalem je bil v celoti sprejet predlog referenta.

Ob pol 14. uri zaključil tov. poverjenik lepo uspelo sejo širjega sosveta. Parlamentarni potek zborovanja je ponovno pokazal, kako potrebne so take seje širjega sosveta, kjer se da o podrobnih stanovskih vprašanjih še bolj intenzivno razpravljati kot na delegacijah in pokrajinskih skupščinah. Zato naj skrbijo okrajna društva, da bodo v bodoče res vsa zastopana, bodisi po svojih predsednikih, ali po kakem drugem zastopniku društva.

R. D.

Nove draginjske doklade.

II. kategorija:

učitelj(ice) in otroške vrtarice z maturo na učiteljsku.

Službena leta	Položajna grupa	Mesečna draginjska doklada	
		II. drag. raz.	III. drag. raz.
1. — 14.	5., 4. in 3.	900 Din	800 Din
15. — 20.	2.	1000 Din	900 Din
21. naprej	1.	1100 Din	1000 Din

III. kategorija:

otroške vrtarice in učit. žen. roč. del brez mature.

Službena leta	Položajna grupa	Mesečna draginjska doklada	
		II. drag. raz.	III. drag. raz.
1. — 15.	4., 3. in 2.	800 Din	750 Din
16. dalje	1.	900 Din	800 Din

Pripombe k tabelam.

Te draginjske doklade so veljavne od 1. maja 1924.

Doklade so veljavne samo za prevedene učitelje; za upokojence izide posebna draginjska uredba.

3. Uvrstitev je razvidna iz službenih let, ki so na prvem mestu v tabeli in položajnih grupah, v katere je vsakdo uvrščen po dekretu.

4. V II. draginjski razred spadajo v Sloveniji: vsa mesta in kraji, kjer so okrajna glavartva; v III. draginjski razred, vsi ostali kraji.

5. Draginjska doklada za ženo znaša 150 Din na mesec. Ne pristoji možu, če je žena drž. uradnica ali upokojenka.

6. Draginjska doklada za otroke znaša po 150 Din na mesec za vsakega otroka.

7. Poročene učiteljice prejema le polovične draginjske doklade.

Vse organizirane tovarišice in tovariši, ki imajo kakršnakoli vprašanja k tabelam in o drugih zadevah, naj takoj sporoče svoja vprašanja, da jim odgovorimo v listu.

Stare in nove draginjske doklade.

(Primerjalne tabele.)

II. kategorija:

učitelj(ice) in otroške vrtarice z maturo na učiteljsku.

Službena leta	Mesečna draginjska doklada							
	II. drag. razred				III. drag. razred			
	Stara drag. dokl.	Nova drag. dokl.	Raz. lika		Stara drag. dokl.	Nova drag. dokl.	Raz. lika	
1. — 6.	780	120	900	900	—	720	60	780
7. — 14.	840	150	990	900	—	780	60	840
15. — 20.	840	150	990	1.000	+ 10	780	60	840
21. — 27.	840	150	990	1.100	+ 110	780	60	840
27. dalje	900	270	1.170	1.100	—	780	150	930

III. kategorija:

otroške vrtarice in učit. žen. roč. del brez mature.

Službena leta	Mesečna draginjska doklada							
	II. drag. razred				III. drag. razred			
	Stara drag. dokl.	Nova drag. dokl.	Raz. lika		Stara drag. dokl.	Nova drag. dokl.	Raz. lika	
1. — 15.	510	—	510	800	+ 290	510	—	510
16. dalje	510	—	510	900	+ 390	510	—	510

Vestnik za učiteljski naraščaj.

NASVET NAJMLAJŠIM TOVARIŠEM.

(V Dalmaciji!)

Zopet se bliža šolsko leto kraju in vstopilo bo v učiteljski stan večje število najmlajših članov. Treba si bo poiskati službe, kar pa postaja z ozirom na malo število prostih učnih mest vedno težje. Ob tej priliki je torej umestno, da opozorim svoje bodoče tovariše na nekaj.

Pogledati je treba preko plotu ožje domovine, tja med brate Srbe in Hrvate, kjer ni šolstvo na tako visoki stopnji kot v Sloveniji. To sta predvsem Dalmacija in Bosna in Hercegovina. Tu vlada precejšnje pomanjkanje učiteljstva in bi bili slovenski učitelji z odprtimi rokami sprejeti. Čudno, da je po petletnem bivanju v osvobojeni domovini tako malo slovenskih učiteljev odšlo v te kraje. Vzrok bo menda v tem, da vlada med Slovenci o teh krajih precej nejasnih, da ne rečem krivih pojmov. Govori se čisto o nekem divjaštvu, nekulturi itd. Naš bratski narod je ohranil tu v mnogem svoje stare običaje, marsikje igrajo »gusle« isto vlogo kot knjiga, a vse to ni na škodo narodovemu značaju. Trdil bi celo nasprotno, kajti narod je fizično in duševno zdrav, dober, iskren in prirodno inteligenten; vsa svojstva, ki mu zagotavljajo lepo bodočnost. Zato bo vsakemu mlademu učitelju med njim življenje prijetno in kdor pozna pravo taktiko, bo z njim prav lahko izhajal. Narod je povsod napram učitelju ustrežljiv. Poučno in koristno je za mlade učitelje, da spoznava tako zanimiv narod, njegove običaje in predvsem njegov jezik. Že radi samega jezika, ki se ga naučiš mimogrede, se izplača, da gre vsakdo za par let med brate Srbe in Hrvate.

Jasno je, da se ne more zahtevati tu velikih udobnosti in se mora vsakdo zadovoljiti z vsem priprostim in enostavnim. A to naj nas, tovariši, ne ovira! Mišlim, da med vami ni mehkužcev in da je še mnogo takih, pri katerih ideali prevladujejo v duševnem življenju. Vi ste mladi, pred vami leži življenje, ki hrka, obliči, lomi in razbija. Doma, kjer stojite pod raznimi vplivi, ki vam onemogočajo svobodni razvoj vaše osebnosti, vas ne more življenje tako izrazito razviti, kakor na tujem. Zato vsi, ki čutite v srcu pogum in moč, vrzite se tja v sredino življenjskega toka, ki vas ne bo zdrobil, ako niste iz stekla, temveč izklesal iz vas

prave osebnosti, ki jih rabimo za bodočnost. Ako bodo za koga morda težki prvi dnevi, bo znal pozneje ceniti ta čas, ki mu je razvil moč in oblast nad samim seboj.

Te besede naj vam služijo v resno premišljevanje.

Vaš tovariš Slovenec-Dalmatincec.

Splošne vesti.

ZA POLNE DNEVNICE POROČENIH UČITELJIC.

Z velikim zadovoljstvom smo zasledovali razplet rešitve tega vprašanja, saj je tvorilo to vprašanje eno onih zahtev, ki smo jo stavili v slednjo našo spomenico in ki je postala tudi zahteva vsega organiziranega državnega uradništva.

Samo preden se je dalo pojasniti to socialno krivično odmero na merodajnih mestih. Končno je uspelo, in je finančni minister obljubil, da bo uredil to vprašanje, če bo dana finančna možnost za to. Pozneje je na to popolnoma pristal in je dal zadevo tudi publicirati, tako da smo bili trdno uverjeni, da se končno rešimo tega vprašanja.

V resnici je bilo to vnešeno v načrt draginjske uredbe, a kako? Člen 11. se je prvotno glasil:

»Ako sta mož in žena v aktivni državni službi v istem kraju, in to v 3. draginjskem razredu, ne moreta prejemati polne osebne doklade. Ena se zniža za polovico.«

Z drugo besedo se to pravi, da dobe poročene učiteljice na deželi polovične dnevnice, v mestih pa cele.

Ko je izvršilni odbor UJU to zaznal, je šel takoj 18. t. m. korporativno k ministru prosvete, da protestira proti taki uredbi in je zahteval, da naj se vsem poročenim učiteljicam priznajo polne dnevnice. V največje presenečenje vsega odbora pa je minister prosvete izjavil, da je ministrski svet na seji prej ta dan izpremenil ta člen tako, da prejemajo vse poročene državne uradnice polovične dnevnice.

V imenu vsega organiziranega učiteljstva je na to izjavo ponovil predsednik UJU razloge, ki opravičujejo zahtevo poročenih učiteljic ter je v imenu vsega učiteljstva izrazil nezadovoljstvo nad tako odločbo in podal primeren protest v imenu Udruženja Jugoslovanskega Učiteljstva.

Zadnja »Narodna Prosveta« odločno nadaljuje boj zoper to krivico.

— **Poverjeništvu UJU v Ljubljani je obnovilo vse svoje zahteve** za katere se je potezalo v zadnjem času, in ki še niso rešene ter jih je predložilo novemu ministru prosvete g. Svetozarju Pribečeviću. Med drugim se je zavzelo tudi za to, da prenese minister prosvete v večjem obsegu po čin. zakonu več pravic na šefa prosvetnega oddelka v Ljubljani, tako tudi dopuste do 40 dni i. dr. Kakor doznajemo, se je zahtevi Pov. UJU v polni meri ugodilo in je tako dovoljenje že izdano. Opozarjamo vse člane, naj zatorej udobnosti dopustov izrabljajo le v nujnih slučajih, da se izognemo očitku zlorabe, ter da se nam s takim postopanjem ne otežimo utemeljevanje takih naših zahtev. Med drugim se je Pov. UJU tudi odločno zavzelo za izplačilo dinarskih penzij onim 55 upokojemcem iz leta 1919.

— **Rešitev izplačila dinarskih pokojnin upokojemcem iz leta 1919.** Dolgotrajni vztrajni borbi se je posrečilo doseči rešitev prevoda na dinarske plače upokojemcem iz leta 1919. med 23. julijem 1919 in 1. septembrom 1919. Prizadehtih je bilo 55 slovenskih učiteljev, od katerih so žal med tem že 4 umrli. Pov. UJU je po posredovanju g. nar. posl. J. Reisnerja dosseglo ugodno rešitev te zadeve, a s tem še ni bilo rešeno izplačilo. Glede tega je Pov. UJU sedaj posredovalo pri ministru prosvete g. Svet. Pribečeviću. Kakor doznajemo, je sedaj dobila finančna delegacija v Ljubljani že tozadevno odločbo in je s tem to vprašanje stopilo korak naprej in se bliža svoji končni rešitvi. Seveda sta pri tem še dve stopnji, t. j. izplačilo dinarskih penzij in izplačilo razlike za nazaj.

— **Draginjske doklade za upokojence.** Finančni minister dr. Stojadinović je izjavil o novih draginjskih dokladah uradnikom, da se je dala le na ta način hitro rešiti ta v resnici neodložljiva zadeva. Ker je podala vlada ostavko, se ne more baviti z vprašnji, ki zahtevajo daljšo proučevanje in razpravljanje. Zato je s hitro uredbo začasno uredila prejemke aktivnim državnim nameščencem. Doklade upokojemcem se niso mogle urediti s to naredbo. Potrebno je, da se njihovo vprašanje uredi s posebno uredbo, ki mora

priti pred finančni odbor skupščine; ker pa parlament ne deluje, se je morala ta zadeva zaenkrat odgoditi. Odložiti se je morala tudi rešitev vprašanja o podpori invalidov, kakor tudi o prejemkih duhovnov. V najkrajšem času se predloži ministrskemu svetu trije tozadevni zakonski predlogi. Izplačilo invalidom bo vlada vsekakor kmalu sama rešila, ker je dobila zato potrebno odobrenje od narodne skupščine s finančnim zakonom.

— **Kaj bo z izplačilom difference za nazaj**, od 1. oktobra 1923 do 1. maja 1924? Glede razlike prejemkov državnih nameščencev po starem in novem zakonu, t. j. za čas od 1. oktobra 1923 in 1. maja 1. l., s katerim dnem stopijo nove draginjske doklade v veljavo, je izjavil dr. Stojadinović, da vlada ni mogla trenutno rešiti te zadeve, ker predstavlja ogromen izdatok. Zato je bil izpuščen člen 29. uredbe o draginjskih dokladah. S posebno naredbo se bo rešilo vprašanje naknadnega izplačila razlike. To naredbo bo izdala vlada v najkrajšem času.

— **Vsi člani UJU dobe legitimacije.** Izvršni odbor UJU v Beogradu je sklenil na seji dne 29. marca t. l., da izda enotne članske legitimacije za vse člane UJU.

— **Okrajna društva**, ki na zadnji seji niso prejela centralnih pravil UJU in predlogov našega poverjeništvu, naj javijo z dopisnico strokovnemu tajništvu.

— **Neorganiziran »Slovenčev« podlistkar** je s persifliranjem konferenčnega referata pokazal sebe v vsej nagoti in ignorantstvu. Ravna se najbrže po onem Slomškarskem reku: za malo denarja malo muzike. Bolje bi bilo, da bi ne delal po »Slovenču« svojemu ignorantstvu vode.

— **Mladina petrazredne ljudske šole v Komendi** je nabrala za neodrešeno deco 519 Din za pihu. Odlikovala se je posebno mladina 5. razreda, ki je sama nabrala lepo vsoto 300 Din. Ako bo naša mladež na ta način povsod skrbela za neodrešene bratce in sestrice, potem gotovo pride skoro čas, ko si bomo v odrešeni domovini podali roke v bratski objem. Na delo za neodrešeno mladež in zmaga je gotova!

— **Opozorjamo na nove knjige, ki so izšle v založbi Učiteljske tiskarne in so označene v oglasu zadaj z debelimi črkami.**

Učiteljski pravnik.

ODGOVORI NA VPRAŠANJA UREDNIŠTVU »UČIT. TOV.«

(Odgovarjamo le organiziranim članom.)

1. Razvrstitev in prevedba se je izvršila po stanju, kakršno je bilo 1. septembra 1923.

2. Pri uvrstitvi so upoštevana samo cela leta do 1. septembra 1923, meseci in dnevi niso vzeti v obzir, a to ne znači, da so izgubljeni.

3. Oni, ki jim pripade višja položajna plača, stanarina ali osnovna plača po 1. septembru 1923 dobe drugo rešenje in prevod na višjo plačo, ki se jim izplačuje od dneva, ko jim pritiče.

4. Povišice se izplačujejo po čl. 262. finančnega zakona za 1. 1924./25. 1. julija in 1. januarja vsakega leta za vsako polovico leta za nazaj.

5. Nova rešenja o povišici se ne bodo izdajala dokler se ne izvede izplačilo novih plač po sedanjem rešenju.

6. Pri uvrstitvi je upoštevati uradniški zakon, ne sme se pa pozabiti na določbe razvrstilne uredbe.

7. Okrajni šolski nadzorniki so uvrščeni kakor učitelji, ker niso definitivni.

8. Formalne pogoje v dekretih bo popravilo uradnim putem ministrstvo, zoper načelne je pa vložiti pritožbo na Državni Svet tekom 30 dni po vročitvi dekreta.

9. Če se vam je naturalno stanovanje, ki se sedaj odmerja na podlagi odredbe prosvetnega oddelka, previsoko zaračunalo, pritožite se zoper to na oddelke za prosveto v Ljubljani in navedite razloge. Zahtevajte novo cenitev!

10. Diferenco med vrednostjo naturalnega stanovanja in pripadajočo stanarino po zakonu, dobi vsakdo izplačano.

11. Po čl. 282. finančnega zakona za leto 1922./23. se zaračunajo dvojno službena leta le dobrovoljcem, in sicer le v pokojnino.

12. Osnovna plača se zvišuje na 3 leta, tako da s končanim 30 letom doseže vsakdo najvišjo stopnjo plače. Potem mu pripade 15% povišek na osnovno plačo, ki se šteje s končanim 32. službenim letom v pokojnino, ker velja za učiteljstvo 32-letna službena doba.

13. Draginjska doklada za ženo je 150 Din mesečno, druge doklade ni.

14. Položajna plača je zamišljena tako, da bi jo dosegel uradnik le tedaj, če doseže dotični čin ali položaj. N. pr. pri vojaštvu, kadar postane poročnik, kapitan, major itd.; pri učiteljstvu, kadar postane nadučitelj, nadzornik itd. Ker se pa pri učiteljstvu ne da urediti teh plač po položajih, ali bi bilo to zelo komplicirano, je urejeno napredovanje tudi v položajnih plačah avtomatično, tako da doseže vsakdo vse položajne grupe. Po koliko let mora biti vsakdo v vsaki položajni grupi, je razvidno iz tabele, ki smo jo prinesli v 15. številki »Učit. Tov.«

(Na druga vprašanja odgovorimo v prihodnjih številkah.)

— **Š Učiteljstvo z naturalnimi stanovanji: pravica do stanarine po čl. 39. zakona o civilnih uradnikih.** Prosvetni oddelke za Slovenijo, Štev. 4694. Ljubljana, dne 29. marca 1924 je izdal sledeči odlok: Člen 39. zakona o civ. uradnikih določa, da imajo učitelji osnovnih in meščanskih šol, ki uživajo naturalna stanovanja, pravico do stanarine, ki jo določa zakon, le v toliko, za kolikor je vrednost dotičnega stanovanja, ustanovljena po krajevnih razmerah, manjša kot stanarina, ki bi jim v primeru, da bi ne imeli naturalnega stanovanja, po zakonu pripadala. Da bo zamogel prosvetni oddelke v teh slučajih stanarino po novem zakonu pravilno odmeriti, se naroča naslovu, da nemudoma predloži natančen seznam vseh onih učnih moči, ki stanujejo v naturalnih stanovanjih državnih ali samoupravnih teles. Obenem je navesti sestojne dele posameznih stanovanj in ali je dotično stanovanje v šolskem poslopiju ali izven šole. Ako so v okraju ta stanovanja že cenjena, je navesti tudi njihovo vrednost, t. j. celoletno najemnino v dinarjih, ki bi jo najemnik po krajevnih razmerah moral plačevati. V tem slučaju je navesti tudi organe odnosno komisijo, ki je vrednost stanovanja cenila. — Če pa naturalna stanovanja učiteljstva v tamošnjem okraju še ne bi bila uradno cenjena, naj naslov nasvetuje z ozirom na lokalne razmere, na kak način bi bilo najprimernejše in najtočnejše ugotoviti vrednost naturalnih stanovanj.

— **Š One, ki prosijo za pokojnino opozarjamo**, naj pišejo svoje prošnje v latinici in ne v cirilici, ker gredo vse cirilske prošnje v oddelke za Srbijo in zaradi tega tudi ne morejo biti takoj rešene. Torej prošnje pisati v slovenščini in v latinici, iz administrativnih ozirov. Vsakdo naj sporoči to tudi po dopisnici g. dr. Janko Lokarju, inspektorju v ministrstvu prosvete (Beograd. Ministrstvo prosvete), ki bo posredoval, da bodo prošnje takoj rešene. S tem se bo izplačilo pokojnin pospešilo. 65-letniki naj za enkrat ne vlagajo nobenih prošnji.

Naša gospodarska organizacija.

— **g Učiteljski dom v Mariboru.** Članarina in darila: Posojilnica v Mariboru 500 Din; učiteljsko društvo za šoštanski okraj 360 Din; Čeh Branimir, Wudler Rudolf, Zotter Pavla, učiteljstvo v Petrovčah 30 Din; za »Ganglov kamen« so darovali: Lutar Štefan, nadučitelj v Črensovcih (Prekmurje), 25 Din; Nagy Evgen, nadučitelj v Domanjšovcih (Prekmurje), 50 Din; učiteljstvo deške osnovne šole III. v Mariboru 40 Din; Šetina Hel., uč. in Viher M., učit. v Apačah, 50 Din; Novak Ružica, učit. v Mariboru obveznico 7% državnega posojila à 100 Din; Žel Janko in Marijanica, nadučitelj in učiteljica v Apačah 2 obveznici à 100 Din, to je 465 Din; skupaj z zadnjič izkazanimi 6982 Din = 7447 Din. Vsem darovalcem iskrena zahvala! — Tovariši in tovarišice, spomnite se 1. maja izdatno »Učiteljskega doma«! Vzglejajte se na tovariših, ki darujejo za »Učiteljski konvikt« v Ljubljani! Hajd za njimi!

— **g Ganglov kamen za učiteljski konvikt v Ljubljani.** Za pirhe kot Ganglov kamen je poslala tov. Jadviga Malovrhova z Ježice obveznico 7% državnega posojila za Din 100. Hvala lepa! Prav lepi pirhi! — Učiteljstvo deške in dekliške šole v Kamniku Din 125. Poglejte, koliko se doseže z združenimi močmi! Tovariše nadučitelje in tovarišice nadučiteljice prosim, da se postavijo na svojih šolah na čelo darovanju med učiteljskim zborom. — Učiteljsko društvo za radovljiški okraj Din 400. To vrlo društvo se v polni meri zaveda svoje naloge. Pred letom je poslal tov. E. Schiffer z Jesenic Din 5000 za »konvikt« in letos je pa nakazalo to društvo za pirhe kot Ganglov kamen Din 400. To so fantje, vsi od fare, vsi za Ganglom pojdejo. — Današnji izkaz: Din 625; zadnjič izkaza-

nih Din 14.497; skupaj z današnjim izkazom: Din 15.122. Zopet nov dinarski tisočak prekoračen! Če bo darežljivost učiteljstva tako dosledno naraščala, bodo imeli učiteljski otroci kmalu svoj dom v Ljubljani. »Dom je najlepše, kar ima človek; doma je pokoj in jasno nebo s solncem podnevi, s sanjami ponoči.« (E. Gangl: »Beli rojaki«). — Jakob Dimnik, blagajnik.

— **Članarino za učiteljski konvikt za 1. 1924.** so plačali tovariši: Ferdo Juvanec, nadučitelj v Ljubljani, Din 10; Fran Kavčič, nadučitelj v pok. pri D. M. v Polju, Din 10; Vendelin Sadar, učitelj v Ljubljani, Din 10. — Strelci, naprej! — Jakob Dimnik, blagajnik.

— **g Društvo v pomoč učiteljem, njihovim vdovam in sirotam v Ljubljani.** Občni zbor za poslovno leto 1923. se je izvršil 16. aprila 1924. Iz poročil funkcionarjev je razvidno, da ima društvo 77 članov in da podpira 33 vdov, 9 sirot po očetu ter 5 sirot po očetu in materi. Društveno premoženje znaša 30.922.63 Din.

Književnost in umetnost.

Priporočamo vse spodaj navedene knjige v nabavo učiteljske in šolske, posebno pa šolarske, vsem javnim ljudskim in društvenim ter učiteljskim-strokovnim knjižnicam. Vse tu navedene knjige se naročajo tudi lahko potem Učiteljske knjižarne v Ljubljani, Františkanska ulica, št. 6.

Nove knjige in druge publikacije.

— **kpl Ljubezen in sovraštvo.** Moja pot preko cvetočih in krvavih poljan. Slike iz svetovne vojne. Spisal Rado Pavlič. Založila Učiteljska tiskarna. Cena trdo vezani knjigi 92 Din.

Ocene.

— **k Ljubezen in sovraštvo.** Spisal Rado Pavlič. Moja pot preko cvetočih in krvavih poljan. Slike iz svetovne vojne. Izdala in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Str. 496. Cena trdo vezani knjigi 92.

Skrbno in z veliko marljivostjo sestavljena knjiga, ki je kakor namenoma izšla k desetletnici izbruh svetovne vojne, je razdeljena v dva dela in obsega 125 slik. Vsaka slika je sama zase zaokrožena celota, vendar pa le posamezen člen dolge verige. Delo je posvečeno Čelu Horaku, ki je bil pisatelj najboljši vojni tovariš, ki pa na žalost ni ušakal velikega dne naše Svobode. Posvetilu sledi kazalo z naslovi posameznih slik, na koncu sta dodana alfabetična seznama osebnih in krajevnih imen, ki so omenjena v knjigi. Lepo delo krasi 33 izvršnih fotografskih posnetkov.

Pisatelj, ki se je prvi dan mobilizacije moral ločiti od ljubljene družine in ki je tičal v vojaški suknji do propada Avstrije, popisuje v prvem delu, ki obsega četrtino obširne knjige, svoje doživljanje in opazovanja v ozadju, kjer je po srečnem naključju ostal celo prvo leto. V drugem delu pa nam slika dogodke, ki so se odigrali okoli njega na različnih frontah.

Kot rdeča nit se vije skozi vse delo njegovo trpljenje in duševni boj v avstrijsko uniformo oblečenega jugoslovanskega častnika, ki mora v boj proti tistim, h katerim ga vleče srce, in ki pričakuje rešitve iz suženjstva v propasti centralnih držav. Knjiga je slavošpev Srbije in njenim neustrašenim borcem, o katerih je pisatelj prepričan, da bodo s hrabrostjo, ki so jo priznavali celo Nemci, rešili zasužnjene brate in združili vse jugoslovanske dežele pod belim orlom. Delo je, rekli bi, visoka pesem v slavo našim vrlim bratom iz zelene Bosne in kršne Hercegovine, s kruto silo od srbskega telesa odsekane delu, ki so ga avstrijski trinogi z vsemi peklenimi silami hoteli spraviti s sveta. Je pa tudi priznanje našim sotrpinom pod mačevo Avstrije, našim Čehom, zlasti njihovim odličnim sinovom, ki so služili v bosanskih polkih.

Romane slika pisatelj kot hrabre vojake, ki so se posebno v nekaterih odsekih z neverjetno žilavostjo branili. Celu Italijanom priznava uspehe za skupno stvar, dasi njihove hrabrosti ne more preveč pohvaliti. Nemce nam predstavlja take, kakršni so bili v resnici, in navaja na različnih mestih nekaj njihovih barbarstev, izvirajočih iz brezmejnega sovraštva.

Da pripovedovanje ne bi bilo preveč dolgočasno in monotono, je vpletenih, zlasti v prvem delu, nekaj zanimivih ljubezenskih dogodbo, ki se čitajo kot kake anekdote in ki pričajo, kako je posegla bojna vihra tudi preko strelnih jarkov in razrahljala stroge predpise družbe in morale. Nekaj slik je posvečenih spominu pisateljevih bojnih tovarišev in prijateljev, ki so z njim vred trpeli in upali, od katerih pa mnogi niso ušakali uresničenia svojih nad.

Pisatelja, idealista ki gre skozi realno življenje, navdaja širokogrudna ljubezen do žene, otrok, bratov in sester, očeta in matere, prijateljev in tovarišev, znank in neznank, ki jih sreča na svoji poti, do narave, do planin, ki so lepe povsod, a najlepše doma, ljubezen do vsega, kar ga obdaja in želja, da bi ta ljubezen zavladala vse povsod in izpodrinila sovraštvo, ki rodi toliko gorja. Kljub vsemu je srečen, kamor pride, najsrečnejši pa je, ko se vrne zopet k svojim dragim, tem srečnejši, ker so se uresničile njegove sanje.

V zanimivo pisani knjigi bo vsakdo našel nekaj mest, ki ga bodo gotovo zanimala in ki bodo blizu njegovemu srcu. Ker se popisani dogodki vršijo večinoma na jugoslovanskih tleh, bi bilo želeli, da si vsak nabavi novo delo iz vojne literature.

Iz naše stanovske organizacije.

Pisarna strokovnega tajništva.

STROKOVNO TAJNIŠTVO našega poverjeništvu posluje odslej stalno

in sicer ZA STRANKE vsak dan od 10.—12. in od 15.—17. ure, izven nedelj in praznikov. Tajništvo daje vsem organiziranim članom UJU in naprednim organizacijam informacije v stanovskih, šolsko-političnih, administrativnih in splošnih prosvetnih vprašanjih. Za pisane informacije je priložiti znamke za odgovor.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Vabila:

= **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA POLITIČNI OKRAJ LJUTOMER** zboruje v soboto, dne 3. maja t. l. v Apačah z začetkom ob pol 10. uri po sledečem dnevnem redu: 1. Odobritev zadnjega zapisnika. 2. Došli dopisi. 3. Poročilo o občnem zboru »Učiteljskega doma« v Mariboru in o seji širjega sosveta v Celju. 4. Razne stanovske in šolske zadeve. 5. Bijološki razvoj živalstva. Poroča tov. Ivanjšič. 6. Slučajnosti. Udeležba je obvezna! Odsotnost se mora opravičiti! — Pol ure pred zborovanjem, torej točno ob 9. uri se vrši odborova seja, katere se razen odbornikov naj udeleže tudi njih namestniki in oba pregledovalca računov. Vse šolske voditelje prosim, da do takrat od vseh članov poberejo vsaj polletno članarino za tekoče leto in morebitne zastonke iz lanskega leta ter jih izroče društvenemu blagajniku! — Predsednik.

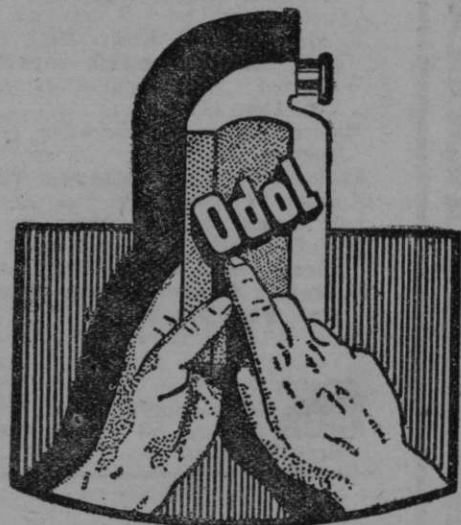
= **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBORSKI ŠOLSKI OKRAJ** zboruje v soboto, dne 3. maja t. l. ob 10. uri v mali dvorani »Narodnega doma« v Mariboru. Dnevni red: I. 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Poročilo predsednika. 4. Predlogi. 5. »Produktivni zgodovinski pouk s posebnim ozirom na domači kraj«, obravnava tov. M. Vauda. — II. Ogledovanje mestnega muzeja mariborskega ob pol 2. uri popoldne pod strokovnim vodstvom. — III. Zvečer koncert ženskega zbora učiteljskih v Götzovi dvorani. — Šolski voditelji se opozarjajo na odlok višjega šolskega sveta. Fink I., št. 31.

= **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KOČEVSKI OKRAJ** zboruje v soboto, 3. maja t. l. ob 10. uri popoldne v Sodražici. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika. 2. Predavanje tov. Vrbiča: O čebeloreji. 3. Seja širjega sosveta pov. UJU v Celju, poroča A. Zavrnšek. 4. Občni zbor društva. Zborovanje je velike važnosti radi našega društva samega, obenem pa informativno glede samega organizacije sploh, zato je udeležba obvezna, sicer opravičilo. Kosilo naročite pravočasno pri šolskem vodstvu v Sodražici. Zdravo!

= **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MESTO PTUJ IN PTUJSKI ŠOLSKI OKRAJ** zboruje v soboto, dne 3. maja t. l. ob 8. uri v risalnici Mladike v Ptuj. Med običajnim dnevnim redom je poročilo predsednika o seji širjega sosveta UJU poverj. Ljubljana dne 17. aprila t. l. v Celju in predavanje tov. ravnatelja Drag. Humeke o rokotvornem pouku in knjigovozništvu. Pridite vsi točno. Odsotnost je opravičiti. — Odbor.

= **ŠMARSKO - ROGAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje v soboto, 3. maja ob 10. uri v Rogaški Slatini. Poleg običajnih točk občnega zbora sledijo poročila o zborovanju »Učiteljskega doma« v Mariboru in o seji širjega sosveta v Celju. Tovariš Verk predava o »Kmetijskem pouku« v osnovni šoli. Četrto ure pred zborovanjem vabim odbor k seji v šolo. — Predsednik.

= **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA ORMOŠKI OKRAJ** zboruje dne 3. maja 1924 ob 9. uri predpolodne v ormoški oko-

Obdrži zdravo telo, za usta, zobe, grlo... ODOL rabi!

Misli boljše!

liški šoli po nastopnem vzporedju: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Dopisi in društvena poročila. 3. Poročilo odposlanca Pov. UJU v Zagrebu (gg. profesor Trstenjak in županijski šolski nadzornik Krajačić) o odkritju spominske plošče pokojnemu pedagogu Davorinu Trstenjaku. 4. Knjigoveški tečaj, ki se po potrebi razširi na ves dan. Podava in vodi tovariš Srečko Vittori. 5. Slučajnosti. Na polnoštevilo snidenje vabi odbor.

Poročila:

KRŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO je imelo svoj redni občni zbor dne 8. marca 1924 v Krškem. Od 113 članov je bilo navzočih 36.

Tov. predsednik L. Levstik konstatira sklepčnost, pozdravi vse navzoče, zlasti g. prof. dr. Iv. Laha, ki je prišel predavati v naše društvo. Izrazi željo, naj bi se večkrat potrudili gg. profesorji med učiteljstvo, da pogloblje spoznamo obojestransko stremeljenja in da nam pomagajo pri vzgoji našega stanovskega naraščaja.

Zapisnik zadnjega občnega zbora se prečita in odobri.

Iz tajniškega poročila izvemo, da je imelo društvo v letu 1923 pet zborovanj, in sicer krški krožek dva, tržiški pa tri. Skupno je bilo predavanj 8.

Blagajničarka poda svoje poročilo in predlaga naj se plačuje članarina četrtletno vnaprej ter naj se popravi v toliko društveni poslovnik. Pohvalno pa omenja nekatere šole, ki redno plačujejo članarino. — Sprejeto.

Pregledniki računov so našli vse v redu in predlagajo absolutorij. — Sprejeto.

Volitve. Predsednik: Leopold Levstik. Odborniki: Armič, Bercé V., Brezovar, Golob, Grilc, Juršec, Rojč, Vanič, Vizjak in Zirer. Namestniki: Bavdek, Dolinšek, Levstik M., Celnar, Peršič. — Pregledniki računov: Riedl in Vutkovič M. Delegati za pokrajinsko skupščino: Vanič in Brezovar; namestniki: Golob,

Juršec in Rojč.

Predavanje. G. prof. dr. I. Lah je pojasnjeval s skioptičnimi slikami »Vsesolski zlet v Pragi« ter dodal še »O obleganju Verduna«.

Predlogi in slučajnosti. Tov. Armič predlaga, naj se ukinejo ponavljalne šole v onih krajih, kjer imajo nerazdeljen pouk in na večrazrednicah. Dobro utemeljen predlog se soglasno sprejme.

Tov. predsednik apelira na članstvo, naj se zaveda gesla »Svoji k svojim!«

Prihodnje zborovanje bo na Raki meseca maja. — Predava univerzitetni prof. dr. F. Veber. Dan in temo določi odbor.

Društvo ima v zalogi še nekaj naslednjih knjig: »Ob petindvajsetletnici«, D. Humek; Merstvo in I. Magerl; »Zbirka prostih spisnih nalog«.

UČITELJSKO DRUŠTVO ZA PTUJ IN PTUJSKI ŠOLSKI OKRAJ je zborovalo dne 3. aprila 1924. Od 135 članov je bilo prisotnih le 53, ker je tudi ta dan, kakor že pri dveh prejšnjih zborovanjih, močno deževalo in to ravno ob času, ko se je učiteljstvo odpravljalo na pot.

Tovariš predsednik otvori zborovanje s konstatacijo, da nas Bog nima rad, ker nam da ravno za zborovanje obilo nebeške rose.

Poročila. Po odobrenju zapisnika poroča tov. nadzornik Flere o poteku zborovanja Mariborskega učiteljskega društva dne 19. marca 1924, in sicer glede delitve šolskih oblasti za Slovenijo. Tudi v Mariboru se je učiteljstvo pridružilo sklepu tukajšnjega društva, ter si ga je osvojil tudi ožji svet UJU v Ljubljani na svoji seji. Upati je, da se tudi širši svet UJU pridruži mnenju tukajšnjega učiteljstva.

Knjiga »Domožnanstvo za ptujski šolski okraj«. Nato poroča tov. nadzornik Flere o sklepih seje pedagoško-znanstvenega odseka. Sklenilo se je izdati knjigo: »Domožnanstvo za ptujski šolski okraj«. Zamišljena je tako-le: obsegala bo dva

dela: obči del, ki bi bil osnovan za štiri zemljepisne skupine. Ptujsko polje, levi in desni dravski breg, Haloze in Slovenske gorice. Obravnava se zemljepisni, zgodovinski, prirodnoznanstveni in kulturni del vsake skupine po gotovih točkah. V drugem delu pa bi bili šolski okoliši vsega šolskega okraja špecificirani.

Ker se tako delo vrši le s pomočjo vsega učiteljstva, če naj bo dobro, pozove učiteljstvo, da marljivo zbira gradivo, ki naj bo do začetka šol. leta 1924/25. v rokah redakcijskega odbora.

Predavanje. Na dnevnem redu je bilo predavanje tov. ravnatelja Humeka: Rokotvorni pouk z ozirom na knjigovezbo. Ker je bil predavatelj zadržan, se predavanje preloži na majsko zborovanje.

Predlogi. Tov. knjižničar Praprotnik predlaga, da se imajo izposojene knjige vrniti v društveno knjižnico vsaj v treh mesecih. Zamudnike se bo pri zborovanju imenovalo.

Tovariš Klemenčič pa predlaga, da se započne akcija za pobiranje denarnih sredstev, da se omogoči izdaja knjige »Domožnanstvo«. Predlog se sprejme z dodatnim predlogom tov. predsednika, da akcijo izvede tov. Klemenčič.

Prihodnje zborovanje bo v soboto, 3. maja 1924 ob 8. uri na istem kraju.

ŠMARSKO - ROGAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 8. marca t. l. v Šmarju pri Jelšah. Radi sneženih zametov se je zborovanja udeležilo samo 22 tovarišev(ic), t. j. ravno tretjina društvenega članstva. Vsled pčle udeležbe se je dnevni red skrcil na referat tov. Burdiana o matičnih listih in izkazih o šolskem napredku. Referent je temeljito objasn timer vse vrline in nedostatke obeh tiskovin. Na podlagi referentovih izvajanj in pri debati izraženih misli, je bil sprejet soglasno sledeči predlog:

Zborovalci priznavajo, da imata matični list in izkaz o šolskem napredku svoje napake in nedostatke, vendar naj ostaneta tiskovini v uporabi, dokler se z

izvršilnim predpisom k novemu šolskemu zakonu ne bo vprašanje tiskovin uredilo enotno za celo kraljevino. Pri vseh novih tiskovinah pa se naj upoštevajo vse pritožbe proti nedostatkom sedanjih tiskovin.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

—lu R. v P.: Poročilo in sliko smo prejeli. Hvala! Poročilo priobčimo v prihodnji »Prosveti«, glede slike se domeni mo z uredništvom »Zvončka«.

—lu Okr. učit. društvu za Mursko Soboto. Kolikor poročil o društvenih zborovanjih smo prejeli, toliko jih je bilo priobčenih. Dopisi za »Učit. Tov.« se naslavlajo na uredništvo.

—Odgovore na razna pisma vprašanja prinašamo v rubriki »Učiteljski pravnik«.

—lu V današnji številki smo izpustili več gradiva, posebno društvenih poročil, ker smo morali prinesiti aktualne vesti o draginskih dokladah.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani. Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana.

Tovarišice!

Širite naš tisk

in

priporočajte mladini, staršem in knjižnicam sledeče knjige:

Mladinske knjige.

Baukart: Marko Senjanin, slovenski Ro binzon. Vez. Din 12.—.
Dimnik: Kralj Peter I. Vez. Din 20.—.
Dimnik: Kralj Aleksander I. Vez. Din 40.—.
Erjavec: Kitajske narodne pripovedke. Vez. Din 26.—.
Erjavec: Srbske narodne pripovedke. Vez. Din 24.—.
Erjavec-Flere: Fran Erjavec, izbrani spisi za mladino. Vez. Din 52.—.
Erjavec-Flere: Fran Levstik, izbrani spisi za mladino. Broš. Din 18, vez. Din 28.
Erjavec-Flere: Matija Valjavec, izbrani spisi za mladino. Vez. Din 40.—.
Erjavec-Flere: Josip Stritar, izbrani spisi za mladino. Vez. Din 60.—.
Erjavec-Flere: Simon Jenko, izbrani spisi za mladino. Vez. Din 28.—.
Ewald-Holeček: Mati narava pripoveduje. Vez. Din 32.—.
Erjavec-Flere: A. M. Slomšek, izbrani spisi za mladino. Vez. Din 56.—.
Ewald-Holeček: Tiho jezero in druge povesti. Vez. Din 26.—.
Flere: Babica pripoveduje. Vez. Din 12.—.
Flere: Slike iz živalstva. Din 24.—.
Gangl: Zbrani spisi. II, V. in VI. zv. vez. Din 10.—, eleg. vez. Din 12.—, VII. zv. vez. Din 18.—, eleg. vez. Din 20.—.
(Ostali zvezki so v II. natisu.)
T. Gaspari in P. Košir: Sijaj, sijaj, solnce! (Zbirka koroških popevk.) Din 8.
Waštetova: Mejaši, povest iz davnih dni. Vez. Din 25.—.
Manica Komanova: Narodne pravljice in legende. Din 18.—.
Korban: Vitomilova železnica. Vez. Din 16.
Kosem: Ej prijateljčki. Vez. Din 16.—.
Lah: Češke pravljice. Vez. Din 15.
Mišjakov Julček: Zbrani spisi. VI. zvez (Drugi zvezki so razprodani.) Vez. D 10.
B. Radoč: Belokranjske otroške pesmi. Vez. Din 8.—.
Rape: Mladini. II, III, IV, V, VI. zvezek. Vez. Din 10.—, eleg. vez. Din 12.—, VII. zvezek Din 12.—.
Ribičič: Vsem dobrim. Vez. Din 10.—.
Robida: Da ste mi zdravi, dragi otroci! Broš. Din 3.—.

Šilih: Nekoč je bilo jezero. Vez. Din 28. Tille-Přibil: V kraljestvu sanj. Broš. Din 8. Trošt: Moja setev. I. in II. a Din 10.—. Zbašnik: Drobne pesmi. Vez. Din 10.—.

Leposlovne knjige.

Gangl: Beli rojaki. Broš. Din 15.—, vez. Din 18.—.
Gangl: Moje obzorje. Broš. Din 15, vez. Din 18.—.
Jelenc: 1914—1918, spomini jugoslovenskega dobrovoljca. Vez. Din 30.—.
Matičič: Na krvavih poljanah. Vez. Din 42.
Rado Pavlič: Ljubezen in sovraštvo. V platno vez. Din 92.—.
Milan Pugelj: Zakonci, drugi natis. Vez. Din 28.
Ivan Zorec: Pomenki. Din. 11.—.
Florijan Golar: Kmečke povesti. Cena Din 28.—.
Cvetko Golar: Pastirjeva nevesta. Cena Din 24.—.

Dramatika.

Zv. Kosem: Morje. Din 16.—.
Maeterlinck-Bernot: Modra ptica. Broširan Din 16.—.
Gangl: Dolina solz. Broš. Din 6.—, vez. Din 8.—.
Gangl: Sfinga. Vez. Din 16.—.
Gangl: Sin. Drugi natis. Vez. Din 24.—.
Sem Benelli-Gradnik: Okrutna šala. Broš. Din 28.—.

Šolski oder.

J. Korban: Povodni mož, igrice za mladino. Fr. L.: Božična pravljica, otroška igra v treh slikah. Obe v 1. zvezku. Din 6.—. Glasbeni del k 1. zvezku »Šol. odra« 3 Din.
E. Tiran: Čudežne gosli. Pripovedka s pesm in petjem v 3 dejanjih. Uglasbil C. Pregelj. Medved: Vino ali voda. Dramatičen nastop. Obe v 2. zvezku. Cena Din 6.—.

Gregorič-Stepančičeva: Otroški oder. (Za otroške vrste, zabavišča in nižjo stopnjo osn. šol.) Broš. Din 8.—, vez. Din 12.—.

Poučne in znanstvene knjige.

Bučar: Slovenski metuljar. Broš. Din 12.
Kunaver: Na planini! Vez. Din 30.—.
Kunaver: Kraški svet in njega pojavi. Vez. Din 46.—.
Mencej: Kratka srbska gramatika in čitanka. Broš. Din 5.—.
Ivo Tejkal: Matematične tabele. V platno vezana žepna knjiga Din 66.—.
Veber: Etika. Din 120.—.
Ivo Bele: Sadjarstvo. Din 85.—.

Šolske knjige.

Wider: Prva čitanka. Vez. Din 16.—.
Gangl: Druga čitanka. Vez. Din 16.—.
Černež: Tretja čitanka. Vez. Din 16.—.
Rape: Četrta čitanka. Vez. Din 25.—.
Flere: Peta čitanka. Vez. Din 46.—.
Plesničar-Grum: Zemljepis Jugoslavije, I. del: Slovensko ozemlje. Vez. Din 28.—.
Gradivo za 4. šolsko leto osnovnih šol. Mešiček-Drnovšek: Obči zemljepis za višje razrede osnovnih šol. Vez. Din 12.
Podkrajšek: Pomočniška izkušnja za roko, delske obrte. Broš. Din 5.—.
Podkrajšek: Računstvo za ženske obrte. Vez. Din 10.—.
Podkrajšek: Knjigovodstvo za ženske obrte. Vez. Din 18.—.
Lésica-Lokovšek-Mole: Prva srbska ali hrvatska čitanka. Vez. Din 15.—.
Jedrlnič: Druga srbska ali hrvatska čitanka. Vez. Din 22.—.
Bezjak-Přibil: Pedagogika. I. knjiga. Vzgo- jeslovje s temeljn timer nauki o ukoslovju. Trdo vezana knjiga Din 56.—.
Bradač: Iz starorimske lirike. Broš. Din 12.

Pesmarice in muzikalije.

Marolt: »Bože pravde« in »Lepa naša do movina«. Din 150.
Marolt: Narodne himne in druge domo- rodne pesmi. Din 3.—.
Žirovnik: Narodne pesmi. I, II. in III. zv. a Din 3.—.
Adamič: Mladinske pesmi, enoglasni zbori in samospevi s spremljevanjem klavirja. Din 50.—.

Druge knjige.

Stalež (imenik) šolstva in učiteljstva v Sloveniji 1923. Broš. Din 42.—.
Fink: Zbirka naredb in odredb za osnovne in meščanske šole ter učiteljšča v Slo- veniji. I. zvezek (od prevrata do konca 1. 1920.) broš. Din 10.—, II. zvezek (za 1. 1921.) broš. Din 14.—, III. zvezek (za 1. 1922.) broš. Din 15.—.

Slike.

Sič: I. Kmečka soba na Gorenjskem. Sič: II. Kmečka hiša na Gorenjskem. 30 3 × 90 5 cm. Slika a Din 30.—.
Stenske table k Widrovi Prvi čitanki. Table imajo na obeh straneh nalepljeno čtivo. 13 tabel. Cena Din 220.—.
Šaša Šantel: Serija razglednic Stara Ljub- ljana. Din 10.—.

Galerija naših velmož.

1. Trubar 6. Stritar
2. Vodnik 7. Jurčič
3. Slomšek 8. Gregorčič
4. Prešeren 9. Aškrc
5. Levstik 10. Tavčar
61 5 × 47 5 cm. Slika a Din 10.—.

TELEFON ŠTEV. 312.

VSE KNJIGE, KAKOR TUDI KNJIGE DRUGIH ZALOŽB SE DOBE V

ČERKOVNI RAČUN ŠTEV. 10761

KNJIGARNI UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI

FRANČIŠKANSKA ULICA ŠTEV. 6 IN V PODRUŽNICI KNJIGARNE, SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 2.